

Sygn. akt VU 1267/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o emeryturę

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 22 sierpnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy M. S. prawo do emerytury z dniem (...) roku.

Sygn. akt V U 1267/13

UZASADNIENIE

M. S. wystąpił w dniu 23 lipca 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. z wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury podnosząc, że skarżący legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 14 lat 11 miesięcy i 29 dni, a zatem nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji z dnia 11 września 2013 r. M. S. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Skarżący podniósł, że faktycznie zatrudnienie w (...) W. rozpoczął nie w dniu 12 sierpnia 1971r., jak to wynika ze świadectwa pracy, ale dzień wcześniej tj. w dniu 11 sierpnia 1971r., co zostało uwidocznione w książeczce ubezpieczeniowej. Ponadto wniósł o zaliczenie mu do pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej w latach 1972-1974r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu Oddział wskazał, iż brak podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej, gdyż w tym okresie nie wykonywał on pracy wymienionej w wykazie A. Natomiast okres pracy w (...) W. został zaliczony zgodnie z przedłożonym przez wnioskodawcę dokumentami w postaci świadectw pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

M. S. urodził się w dniu (...) r., nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek emerytalny – k. 1-3 akt emerytalnych)

Na dzień 1 stycznia 1999 r. M. S. legitymuje się okresem ubezpieczenia w rozmiarze 25 lat, 3 miesięcy i 26 dni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. zaliczył wnioskodawcy okres 14 lat, 11miesiący i 29 dni do pracy w szczególnych warunkach na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych oraz okres 7 lat 3 miesiący i 13 dni do pracy w szczególnym charakterze (praca nauczycielska).

(dowód: decyzja z dnia 22 sierpnia 2013r. – k. 14 akt emerytalnych)

M. S. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w T. M.. w okresie:

- od dnia 12 sierpnia 1971r. do 29 maja 1983r. na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych – tokarza na Oddziale Mechanicznym;

- od dnia 9 czerwca 1986r. do dnia 31 sierpnia 1991r. początkowo na stanowisku tokarza (do 16.08. 1988r.), a następnie ślusarza;

(dowód: świadectwo pracy z dnia 30 sierpnia 1991r. – k. 4 akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1991r. – akta osobowe, umowy o pracę, angaże, karta przebiegu zatrudnienia – akta osobowe)

W czasie zatrudnienia w Zakładzie (...) w T. M.. M. S. został powołany do zasadniczej służby wojskowej, którą odbywał w okresie od 25 października 1972r. do dnia 15 października 1974r. Przed służbą wojskową wnioskodawca był zatrudniony w charakterze operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych – tokarza. Po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca wrócił do pracy w Zakładzie (...) w T. M.. w dniu 4 listopada 1974r. na to samo stanowisko co poprzednio tj. na stanowisko tokarza na Oddziale Mechanicznym.

(dowód: karta przebiegu zatrudnienia – akta osobowe, kserokopia książeczki wojskowej – k. 5 – 5 odwrót akt rentowych)

W dniu 15 czerwca 2000r. Zakład (...) Spółka akcyjna w upadłości w T. M.. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym zaświadczył że M. S. w okresach:

- od dnia 12 sierpnia 1971r. do dnia 21 października 1972r.

- od dnia 4 listopada 1974r. do dnia 29 maja 1983r.

- od dnia 9 czerwca 1986r. do dnia 31 sierpnia 1991r.

stale i pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę wykonywał prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych (tokarz) wymienionym w wykazie A dziale III poz. 23 pkt 8 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

(dowód: świadectwo z dnia 15 czerwca 2000r. – k. 5 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W będącej przedmiotem osądu sprawie wnioskodawca dysponował świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym przez jego pracodawcę (...) W. w T. M., w którym jego praca w okresach: od dnia 12 sierpnia 1971r. do dnia 21 października 1972r. od dnia 4 listopada 1974r. do dnia 29 maja 1983r. oraz od dnia 9 czerwca 1986r. do dnia 31 sierpnia 1991r. na Oddziale Mechanicznym na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych (tokarza) polegająca na wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów wykonywana stale i pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę została zaliczona do pracy w szczególnych warunkach tj. pracy wymienionej w wykazie A dziale III poz. 23 pkt 8 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Dokument ten nie był kwestionowany przez organ rentowy, a wręcz przeciwnie został uznany za wiarygodny i na jego podstawie powyższe okresy zostały wnioskodawcy zaliczone do pracy w szczególnych warunkach, co dało okres 14 lat 11 miesięcy i 29 dni.

Ponieważ wnioskodawcy do 15- letniego stażu pracy w warunkach szczególnych zabrakło 1 dnia wniósł on o zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zasadniczej służby wojskowej, którą odbywał w czasie zatrudnienia w (...) W. w T. M.. w okresie od dnia 25 października 1972r. do dnia 15 października 1974r.

Stosownie do treści art. 184 ustęp 1 pkt 1 u.e.r. z FUS ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze **wymaganym w przepisach dotychczasowych** do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn.

Z treści tego przepisu wynika, że okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustęp 1 pkt 1 u.e.r. z FUS należy ustalić na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem przepisów obowiązujących w okresie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej.

W okresie odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej obowiązywała ustawa z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 3, poz. 6 ze zm.) oraz ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.) i wydane na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318).

Stosownie do treści art. 108 ust 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 440) w brzmieniu obowiązującym w czasie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej (od 29 listopada 1967r. do 5 lipca 1979r.) okres odbytej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem pracownikom, którzy po odbyciu służby podjęli - w określonym ustawowo terminie - zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy. Wydane na podstawie art. 108 ust. 4 powołanej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318) regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił swój powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. Zgodnie z § 5 powołanego rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Z przepisów tych wynika, że - pod warunkami w nich wskazanymi - okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby. Jeśli zatem przed powołaniem do służby wojskowej ubezpieczony wykonywał zatrudnienie wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1 - 6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie, a żołnierz był traktowany jak pracownik wykonujący pracę wymienioną w powołanym przepisie. Innymi słowy, żołnierz zasadniczej służby zawodowej był pracownikiem wykonującym zatrudnienie wymienione w tych przepisach, jeśli zatrudnienie to wykonywał przed powołaniem do służby i do zatrudnienia tego powrócił po jej zakończeniu w określonym terminie. Z powyższego wynika, że wlicza się także uprawnienia wynikające z systemu zabezpieczenia społecznego w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, a zatem również wynikające z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w wyroku z dnia 9 marca 2010r., w sprawie I UK 333/09, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006r. III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108) .

Na takim stanowisku stanął także Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 14 czerwca 2011r. w sprawie III AUA 180/11 oraz w wyroku z dnia 29 października 2012r. w sprawie III AUA 169/12. Podobne stanowisko zajął ostatnio Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 października 2013r. w sprawie II UZP 6/13 stwierdzając, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Bezspornym jest, że wnioskodawca zarówno przed powołaniem do wojska jak i po powrocie z niego pracował w tym samym zakładzie (...) w T. M., zachowując ciągłość pracy. Zgłosił bowiem gotowość do pracy i powrócił do niej w dniu 4 listopada 1974r., a zatem przed upływem 30 dni od zakończenia służby wojskowej (15 października 1974r.).

Dla określenia zatem czy okres służby wojskowej podlega zaliczeniu ubezpieczonemu do szczególnego stażu pracy niezbędnym jest dokonanie ustalenia, czy przed powołaniem do służby wojskowej oraz po jej powrocie wykonywał on prace w szczególnych warunkach zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami.

Obowiązująca wówczas ustawa z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin dzieliła pracowników na dwie kategorie zatrudnienia. Podział ten miał wpływ na nabycie praw emerytalnych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin pierwsza kategoria zatrudnienia obejmowała pracowników zatrudnionych: pod ziemią, **w warunkach szkodliwych dla zdrowia**, na statkach żeglugi powietrznej, na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym, w stoczniach morskich na niektórych stanowiskach pracy bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich, w charakterze nauczycieli podlegających przepisom ustawy z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli (Dz.U. Nr 12, poz. 63), w zespołach formujących szkło. W myśl jego ust. 3 druga kategoria zatrudnienia obejmowała pracowników nie wymienionych w ust. 2.

Stosownie do treści art. 11 ustęp 4 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin Rada Ministrów została upoważniona do określenia w drodze rozporządzenia, jakie prace wykonywane przez pracowników wymienionych w art 11 ust. 2 pkt 1-6 ustawy uzasadniają zaliczenie do pierwszej kategorii zatrudnienia oraz warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej dla pracowników pierwszej kategorii zatrudnienia.

Taki akt wykonawczy tj. rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia został wydany dopiero w dniu 4 maja 1979 r. (Dz.U. Nr 13, poz. 86) i wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1980r.

Jednocześnie art. 127 ustęp 3 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin stanowił, iż do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie obowiązują przepisy wydane na podstawie

dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97 ze zm.).

Takimi aktem wykonawczym wydanym na podstawie dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176, ze zm.). Delegacja ustawowa dotyczyła określenia „rodzajów prac” i „warunków zaliczania pracowników do I kategorii zatrudnienia”. Zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. okresy wymienione w art. 8 dekretu z dnia 25 czerwca 1956r. (art. 8 ust. 1 pkt 4 dekretu – okresy służby w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918 r. i służby w oddziałach powstańczych w powstaniach śląskich w latach 1919-1921) zalicza się do wymaganych okresów zatrudnienia tak jak zatrudnienie w II kategorii, **z wyjątkiem tych okresów służby wojskowej, które w myśl obowiązujących przepisów podlegają zaliczeniu do I kategorii zatrudnienia.** Jeżeli zatem pracownik bezpośrednio przed okresami zatrudnienia wymienionymi w art. 8 dekretu z dnia 25 czerwca 1956r. (m.in. przed okresem służby w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918 r.) wykonywał zatrudnienie w I kategorii, okresy te zalicza się tak jak zatrudnienie w I kategorii zatrudnienia.

Przepisy te stanowiły zatem, że okres służby wojskowej pod pewnymi warunkami zalicza się pracownikowi do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Kolejnym aktem prawnym, który regulował te kwestie jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.) Stosownie do § 9 ustęp 1 tego rozporządzenia przy ustalaniu okresów pracy, o których mowa w §2 rozporządzenia (okresów pracy w szczególnych warunkach) uwzględnia się również okresy takiej pracy (służby), wykonywanej przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. Prace dotychczas zaliczone do I kategorii zatrudnienia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w §4 rozporządzenia (§19 ustęp 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r.)

Wnioskodawca zarówno przed jak i po odbyciu zasadniczej służby wojskowej pracował na stanowisku operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych (tokarza) przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów. Praca tego rodzaju była pracą zaliczoną do pierwszej kategorii zatrudnienia zarówno zgodnie z wykazem prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do pierwszej kategorii zatrudnienia będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176, ze zm.) wymienioną w dziale II (hutnictwo żelaza i stali) poz. 26 (robotnicy zatrudnieni przy wybijaniu i wykańczaniu odlewów) wykazu (obowiązującego do dnia 31 grudnia 1979r.), jak również zgodnie z wykazem A dział III poz. 23 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia z dnia 4 maja 1979 r. (Dz.U. Nr 13, poz. 86 ze zm.) , który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1980r.. Praca tego rodzaju jest również pracą w szczególnych warunkach zgodnie z obecnie obowiązującym wykazem A Dział III poz. 23 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r.

Reasumując należy stwierdzić, że okres zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy z uwagi na jego zatrudnienie bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej jak i po powrocie z niej w pierwszej kategorii zatrudnienia (przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów) należy zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia. Uzasadnia to również ich obecne uznanie za prace wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.)

Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 2010r. II UK 215/09 w którym stwierdził, że żołnierz zasadniczej służby wojskowej odbytej przed wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), któremu na podstawie § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176, ze zm.) zaliczono służbę wojskową do zatrudnienia w pierwszej kategorii zatrudnienia i który następnie na mocy § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 13, poz. 86 ze zm.) zachował to uprawnienie, ma prawo do zaliczenia tej służby jako okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie § 19 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w związku z art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach.

Biorąc zatem pod uwagę, że wnioskodawca przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej był pracownikiem pierwszej kategorii zatrudnienia (przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów), okres służby wojskowej (od dnia 25 października 1972r. do dnia 15 października 1974r.) zalicza się mu także do okresu zatrudnienia w pierwszej kategorii, gdyż po wojsku wrócił do tego samego pracodawcy w (...) W. w T. M.. na to samo stanowisko w ustawowym terminie - nie przekraczającym 30 dni .

Powyższe pozwala okres służby wojskowej zaliczyć mu do okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie obowiązującego wówczas (od dnia 29 listopada 1967 r. do dnia 5 lipca 1979 r.) art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 440).

Brak natomiast podstaw do uznania, że wnioskodawca rozpoczął pracę w (...) W. w T. w dniu 11 sierpnia 1971r. Podstawowym dokumentem potwierdzającym okres zatrudnienia jest świadectwo pracy. Zarówno w świadectwie pracy jak i świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz dokumentach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy (karta przebiegu zatrudnienia) wskazana jest data 12 sierpnia 1971r. jako data rozpoczęcia zatrudnienia. Wnioskodawca do tej pory nie kwestionował wydanych mu przez pracodawcę świadectw pracy potwierdzających okresy zatrudnienia. Na okoliczność wykazania wcześniejszej daty zatrudnienia wnioskodawca złożył kserokopie legitymacji ubezpieczeniowej, z której wynika że podjął pracę już w dniu 11 sierpnia 1971r. Przede wszystkim należy zauważyć, że kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej, nie potwierdzona za zgodność z oryginałem, nie może stanowić dowodu w sprawie. Taka kserokopia nie jest bowiem dokumentem w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego. W tych okolicznościach Sąd uznał, że wnioskodawca pomimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu, nie wykazał aby rozpoczął pracę w dniu 11 sierpnia 1971r. Z oryginalnych dokumentów służących wykazaniu okresów zatrudnienia – będących dowodem w sprawie - wynika bowiem, że pracę podjął w dniu 12 sierpnia 1971r.

Nie wpływa to jednak na wynik końcowy sprawy, gdyż po doliczeniu do uznanych przez organ rentowy okresów pracy w szczególnych warunkach okresu zasadniczej służby wojskowej od dnia 25 października 1972r. do dnia 15 października 1974r. wnioskodawca wykazał, iż w szczególnych warunkach pracował przez okres przekraczający 15 lat.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że skarżący spełnił także pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł 25 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, Sąd Okręgowy uznał, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący złożył wniosek o emeryturę w dniu 23 lipca 2013 r. wraz z wszystkimi koniecznymi dokumentami potwierdzającymi pracę w szczególnych warunkach, prawo do emerytury nabył z pierwszym dniem miesiąca, w którym złożył wniosek emerytalny. Z tym dniem została bowiem spełniona ostatnia przesłanka, od której zależało jego prawo do emerytury.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji